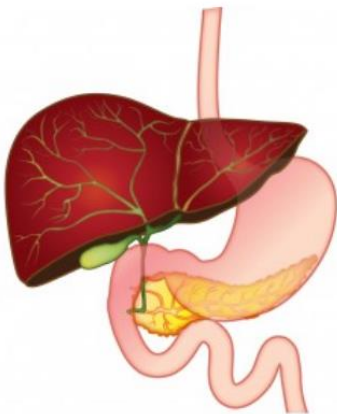

Alveesklierkanker (pancreascarcinoom)

De alveesklier is een langgerekte trosvormige klier. De medische naam voor alveesklier is pancreas. Bij volwassen mensen is de alveesklier ongeveer twaalf tot vijftien centimeter lang en ongeveer één tot drie centimeter dik. De alveesklier ligt boven in de buik, linksachter en vlak voor de wervelkolom. Boven de alveesklier bevinden zich de maag en dunne darm.

De alveesklier kan in de lengte worden opgedeeld in drie delen:

- De 'kop' van de alveesklier
Deze ligt in het midden van de buik, onder de lever en tegen de twaalfvingerige darm (het eerste deel van de dunne darm)
- Het 'lichaam' van de alveesklier
Deze bevindt zich achter de maag.
- De 'staart' van de alveesklier
Deze ligt links in de buikholte, dicht bij de milt en de linker nier.

Alveesklier, lever en galwegen

De alveesklier produceert alveeskliersap dat helpt bij de spijsvertering en hormonen die de bloedsuiker reguleren (insuline).

Spijsvertering

De alveesklier produceert spijsverteringssappen. Deze sappen bevatten bicarbonaat en enzymen die nodig zijn voor het neutraliseren van het maagzuur en voor de vertering van eiwitten, suikers en vetten. De alveeskliersappen worden afgegeven aan de twaalfvingerige darm en zorgen voor een goede vertering van het voedsel. Deze functie van de alveesklier is te controleren door in de ontlasting het 'elastase' te meten.

Bloedsuiker regulatie

In de alveesklier zitten kleine klieren die onder andere het hormoon insuline produceren. Deze kliertjes heten de 'Eilandjes van Langerhans'. Naast insuline produceren ze ook glucagon. Insuline en glucagon zorgen ervoor dat het bloedsuikergehalte in het lichaam in evenwicht blijft. Deze functie van de alveesklier is te controleren door in het bloed het suikergehalte (glucose) te meten.

Wat is alvleesklierkanker

Bij alvleesklierkanker is er een kwaadaardige tumor in de alvleesklier ontstaan. Voor alvleesklierkanker wordt vaak de naam pancreascarcinoom gebruikt. De medische naam voor alvleesklier is pancreas. Carcinoom is een ander woord voor een kwaadaardige tumor of kanker.

Er zijn verschillende soorten alvleesklierkanker, afhankelijk van het type weefsel waaruit de tumor ontstaat. Een adenocarcinoom komt het vaakst voor. Dit is een tumor in de afvoerbuisjes. Deze tumor zit vaak in de kop van de alvleesklier en wordt daarom ook wel een pancreaskopcarcinoom genoemd. Naast het adenocarcinoom kunnen er nog andere zeldzamere soorten tumoren in de alvleesklier ontstaan. Zoals neuro-endocrine tumoren (NET), het Acinaircelcarcinoom, een Hamoudi- of Gruber-Frantz tumor.

In en rondom de kop van de alvleesklier kunnen ook tumoren ontstaan die niet afkomstig zijn van het alvleesklierweefsel zelf. Een tumor kan bijvoorbeeld ontstaan in het weefsel van de papil van Vater (kanaaltje tussen kop alvleesklier en dunne darm), in het bovenste deel van de dunne darm (de twaalfvingerige darm) of in het onderste deel van de grote galbuis. Soms kan met weefselonderzoek niet precies worden bepaald uit welk type weefsel een tumor in of rond de kop van de alvleesklier is ontstaan. In dat geval spreken we van een periampullaire tumor.

Oorzaken

De precieze oorzaak van alvleesklierkanker is onbekend. Van een aantal factoren is bekend dat zij het risico op alvleesklierkanker verhogen. Zo komt alvleesklierkanker vaker voor bij mensen die roken. Een chronische ontsteking van de alvleesklier (pancreatitis) verhoogt ook de kans op alvleesklierkanker. Heel soms speelt erfelijkheid een rol bij het ontstaan van alvleesklierkanker.

Risicofactoren voor alvleesklierkanker

Leeftijd

Leeftijd is de belangrijkste risicofactor voor het krijgen van alvleesklierkanker. Gemiddeld zijn patiënten met alvleesklierkanker ouder dan 65 jaar.

Roken

Alvleesklierkanker komt vaker voor bij mensen die roken. Rokers hebben een twee tot drie keer verhoogde kans op het krijgen van deze vorm van kanker vergeleken met niet-rokers. Stoppen met roken is dus altijd belangrijk.

Chronische ontsteking van de alvleesklier (pancreatitis)

Een chronische ontsteking van de alvleesklier (pancreatitis) verhoogt het risico om alvleesklierkanker te krijgen. Pancreatitis kan meerdere oorzaken hebben, bijvoorbeeld overmatig alcoholgebruik.

Overmatig alcoholgebruik

Alcohol is geen directe risicofactor voor alvleesklierkanker, maar overmatig alcoholgebruik kan wel leiden tot leverproblemen en een ontsteking van de alvleesklier (pancreatitis). Dat kan vervolgens weer leiden tot alvleesklierkanker.

Erfelijkheid

In zo'n vijf tot tien procent van de gevallen lijkt erfelijke aanleg een rol te spelen bij het ontstaan van alvleesklierkanker. Hier kun je zelf niks aan doen. Er kan sprake zijn van een erfelijke aanleg als meer dan twee directe familieleden alvleesklierkanker hebben. In dat geval kunt u overleggen met uw specialist of screening van uw familieleden nodig is.

Alvleesklierkanker is een van de meest dodelijke vormen van kanker. Per jaar overlijden er ruim 2.800 Nederlanders aan deze ziekte. Ongeveer evenveel patiënten krijgen jaarlijks de diagnose. Dat zijn 8 Nederlanders per dag. De diagnose is zo goed als een doodvonnis vanwege de schrikbarende slechte prognose; na 5 jaar is slechts 9% van de patiënten nog in leven. Als de ziekte behandeld kan worden heeft het vaak een enorme impact op de kwaliteit van leven. In de afgelopen 30 jaar is op bijna alle vormen van kanker flinke vooruitgang geboekt in overleving. Helaas niet bij alvleesklierkanker.

Daarom nemen de 15 expertisecentra voor alvleesklierkanker in Nederland verenigd in de **Dutch Pancreatic Cancer Group**, het patiëntenplatform Living With Hope en de Maag Lever Darm Stichting het initiatief tot het Deltaplan Alvleesklierkanker. Het Deltaplan wil wetenschappelijk onderzoek versnellen, de handen ineenslaan om de beste behandeling voor iedereen beschikbaar te maken en te werken aan een betere kwaliteit van leven voor patiënten.

Meer informatie ?

Alvleeskliervereniging (AVKV)

Postbus 420, 9400 AK Assen

Telefonische Hulp- en informatielijn : **0900 – 25 85 337**

E-mail: info@alvleeskliervereniging.nl

Internet: www.alvleeskliervereniging.nl

Maag Lever Darm Stichting (MLDS)

Postbus 800, 3800 AV Amersfoort

Informatielijn : **0900 – 20 25 625**

E-mail : voorlichting@mlds.nl

Internet : www.mlds.nl